

OXFORD

РУХАНИ
ЖАҢҒЫРУ

ЖАҢА ГУМАНИТАРЛЫҚ БІЛІМ.
ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ
100 ЖАҢА ОҚУЛЫҚ

Торе Янсон

Тіл тарихы

КІРІСПЕ

The History
of Languages

ОКСФОРД ЛИНГВИСТИКА ОҚУЛЫҚТАРЫ

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

**«Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық»
жобасы Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті –
Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасымен
«Рухани жаңғыру» мемлекеттік
бағдарламасы аясында
іске асырылды**

OXFORD TEXTBOOKS IN LINGUISTICS

The History of Languages

An introduction

Tore Janson

ОКСФОРДЛИНГВИСТИКА ОҚУЛЫҚТАРЫ

ТІЛ ТАРИХЫ

КІРІСПЕ

Торе Янсон

**ҰЛТТЫҚ
АУДАРМА
БЮРОСЫ**
ҚОҒАМДЫҚ ҚОРЫ

Астана
2019

«Жаңа гуманитарлық білім.
Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық»
жобасының редакциялық алқасы:

Редакциялық алқаның
төрағасы – *Тәжін М.М.*
Төрағаның орынбасары – *Сағадиев Е.К.*
Жауапты хатшы – *Кенжеханұлы Р.*
Алтаев Ж.А.
Алианов Р.А.
Жаманбалаева Ш.Е.
Жолдасбеков М.Ж.
Қасқабасов С.А.
Қарин Е.Т.
Құрманбайұлы Ш.
Масалимова Ә.Р.
Мұтанов Ғ.М.
Нұрышева Ғ.Ж.
Нысанбаев Ә.Н.
Өмірзақов С.Ы.
Сағғылбаев О.С.
Сыдықов Е.Б.

Кітапты баспаға әзірлеген:
Ұлттық аударма бюросы
Аудармашы – *Кеңесбаева Ү.*
Әдеби редактор – *Әбділда Ж.*
Ғылыми редактор – *Құрманбайұлы Ш.,*
филология ғылымдарының
докторы, профессор
Жауапты шығарушы – *Қожабек Н.*
Пікір жазғандар – *Сүйеркүл Б.,*
филология ғылымдарының
докторы, профессор
Малбақов М.,
филология ғылымдарының
докторы, профессор
А. Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институ-
тының тіл тарихы бөлімінде тақылаудан өтті

© Tore Janson, 2012

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission in writing of Oxford University Press, or as expressly permitted by law, or under terms agreed with the appropriate reprographics rights organization. Enquiries concerning reproduction outside the scope of the above should be sent to the Rights Department, Oxford University Press, at the address above.

This translation is published by arrangement with Oxford University Press by «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры («National Bureau of Translation»). All rights reserved.

Я64 Янсон Торе

Тіл тарихы: Кіріспе – Алматы: «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры, 2019. – 244 бет.

ISBN 978-601-7943-21-9

Бұл кітапта ежелгі дүниеден тартып, уақыт ағысына ілесе отырып, бүгінгі күнді кокеті өтіп, алыс болашаққа шолу жасайтын тілдердің жалпы даму тарихы баяндалады. Тілдер қалай қалыптасып, қалай жойылады, олардың тағдыры неліктен әрқилы деген мәселе, түптеп келгенде, тілдерді қолданатын халықтың тіршілігімен тікелей байланысты. Былайша айтқанда, тіл мен тарих – бір-бірімен сабақтаса байланысқан егіз құбылыс. Демек, тарихи оқиғалар да халықтың сөйлеу тіліне байланысты өрбиді. Бұл еңбекте тілдің тарихтағы рөлін көрсету үшін, әлемдегі тілдерге қатысты үлкен мәселелермен қатар, көпшілікке көп белгілі емес, қалтарыста қалып келген тақырыптар да қамтылған.

Оқырман қытай, грек, араб, латын, ағылшын, испан, португал, мысыр, герман және славян тілдері тәрізді кең тараған ірі тілдермен қатар, африка тайпалары мен австралиялық бушмендер сойлейтін хойсан және банту тобындағы ұсақ тілдердің пайда болу тарихы мен сыр-сипатына да қанық болады.

Бұл еңбек ЖОО тарих, лингвистика және шет тілдері факультеттері студенттеріне оқулық ретінде арнайы жазылған.

ӘОЖ 80/81
КБЖ 81.2-2

ISBN 978-601-7943-21-9

© Tore Janson, 2012
© «Ұлттық аударма бюросы» ҚҚ, 2019